

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 04 kwietnia 2017 roku

ZSS.422.18.2017.JW

**Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej**

uprzejmie informuję, iż do Rzecznika Praw Dziecka wpływają skargi od rodziców, którym odmówiono prawa do świadczenia rodzicielskiego z uwagi na uprzednie pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem.

Powyższe jest wynikiem odmiennej od linii orzeczniczej sądów administracyjnych, interpretacji art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518, z późn. zm.) zwanej dalej „u.ś.r.” zgodnie z którym: „W przypadku zbiegu uprawnień do następujących świadczeń:

- 1) świadczenia rodzicielskiego lub
- 2) świadczenia pielęgnacyjnego, lub
- 3) specjalnego zasiłku opiekuńczego, lub
- 4) dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, lub
- 5) zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - przysługuje jedno z tych świadczeń wybrane przez osobę uprawnioną”.

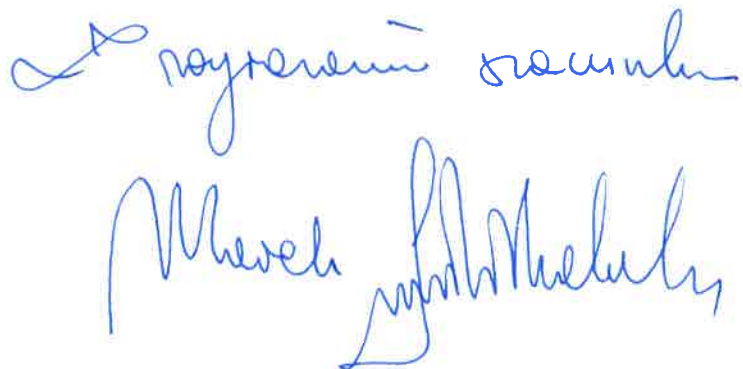
Zgodnie z jednolitą linią orzeczniczą sądów administracyjnych świadczenie rodzicielskie i świadczenie pielęgnacyjne są uprawnieniami przyznawanymi w stosunku do sprawowania opieki nad konkretnym podmiotem, a zatem wyłączenie wynikające z art. 27 u.ś.r. ma zastosowanie tylko w sytuacji, gdy dochodzi do zbiegu uprawnień w sensie podmiotowym zarówno co do osoby sprawującej opiekę,

jak i podopiecznego¹. Mając jednak na względzie, iż indywidualne rozstrzygnięcia sądów administracyjnych nie są źródłem powszechnie obowiązującego prawa, organy właściwe do ustalenia prawa do świadczenia rodzicielskiego odmawiają prawa do świadczenia przyjmując, że jeżeli wnioskodawca pobiera już świadczenie pielęgnacyjne na dziecko, to nie może jednocześnie pobierać świadczenia rodzicielskiego niezależnie od faktu, że przysługiwałoby ono na inne dziecko. Powoduje to konieczność poszukiwania przez beneficjentów tego świadczenia ochrony swoich praw na drodze odwoławczej oraz, jak wykazały sprawy prowadzone w Biurze Rzecznika Praw Dziecka, nierzadko również na drodze postępowania sądowoadministracyjnego. Powyższe powoduje wydłużenie oczekiwania na decyzję ustalającą prawo do świadczenia o kilka miesięcy, a w przypadku skorzystania z drogi sądowoadministracyjnej nawet do roku. W efekcie ulega zatarciu główny cel, dla którego wprowadzona został ten rodzaj świadczenia, tj. zapewnienie m.in. bezrobotnym i studentom jak największego wsparcia materialnego w pierwszym okresie życia dziecka.

Dokonywana przez sąd administracyjny wykładania art. art. 27 ust. 5 u.ś.r. ma moc wiążącą tylko w sprawach indywidualnych, w których zapadło rozstrzygnięcie, stąd organy administracji, w innych aczkolwiek tożsamy przedmiotowo sprawach mogą dokonywać odmiennej jego interpretacji. Dlatego też zdaniem Rzecznika celowa jest zmiana redakcji przywołanego przepisu w sposób nienasuwający wątpliwości interpretacyjnych organów administracji ustalających prawo do świadczenia rodzicielskiego.

Mając na uwadze wyżej wskazane, powołując się na upoważnienie Rzecznika Praw Dziecka do podejmowania działań w interesie dzieci określone przepisami art. 3, 10a i 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2015 r. poz. 2086, z późn. zm.) zwracam się do Pani Minister o wnikliwą analizę przedstawionej problematyki oraz rozważenie możliwości wprowadzenia odpowiednich zmian legislacyjnych.

¹ Wyrok WSA w Białymstoku z 26 stycznia 2017 r. sygn. akt II SA/Bk 830/16, wyrok WSA w Łodzi z 26 stycznia 2017 r. sygn. akt II SA/Łd 944/16, wyrok WSA w Poznaniu z 2 grudnia 2016 r. sygn. akt II SA/Po 503/16, wyrok WSA w Rzeszowie z 23 listopada 2016 r. sygn. akt II SA/Rz 385/16.